

Afstuderen op **slangenecologie**

Interview met Sterrin Smalbrugge

Pedro Janssen

Bij universiteiten en onderzoeksinstellingen werken diverse wetenschappers aan reptielen, amfibieën en vissen. We willen de RAVON-lezers kennis laten maken met een aantal van deze onderzoekers. In dit artikel Sterrin Smalbrugge, Masterstudent aan de Wageningen Universiteit, die zich bezig houdt met onderzoek naar en voorlichting over reptielen.

Zou je jezelf willen introduceren aan de lezer?

Mijn naam is Sterrin Smalbrugge, geboren en getogen in Twente. Ik ben geboren met een liefde voor dieren, die gevoed is door mijn oma en mijn vader. Op mijn twaalfde had ik al mijn eigen konijnenfokkerij en ik heb heel wat jaren paardgereden. Ook honden spelen een heel belangrijke rol in mijn leven. Op mijn achttiende vertrok ik alleen naar Australië, om daar een jaar lang te reizen, te werken en natuurlijk te genieten van de natuur. Momenteel ben ik Masterstudent Ecology aan de Wageningen Universiteit, waar ik afstudeer op slangenecologie.

Verder werk ik bij het bedrijf Game of Reptiles, waar ik voor een grote collectie gifslangen zorg en samen met Romilly van den Bergh colleges, shows en masterclasses geef door heel het land. Ik hou mensen op de hoogte van mijn avonturen met dieren op mijn Facebookpagina Sterrin's Wild World.

Sterrin met Dumerils Madagaskarboa.
(Foto: Monique Laats)

Op welke leeftijd werden reptielen een passie van je en waarom?

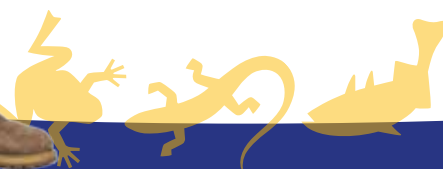
Ik keek samen met mijn vader altijd naar natuurdocumentaires, en The Crocodile Hunter met Steve Irwin was onze favoriet. Steve liet me zien dat reptielen ontzettend boeiend zijn en dat ze onterecht slecht afgebeeld worden. Op de dag dat hij overleed heb ik plechtig de belofte gemaakt dat ik zijn werk, op mijn manier, voort zou zetten. Dat ik mijn leven zou wijden aan het vergroten van de kennis over deze dieren en tegelijkertijd het verspreiden hiervan. Mijn redenatie was: als je meer over iets weet, kun je ervan gaan houden en waar je van houdt wil je beschermen. Daarom is het zo belangrijk dat we reptielen een gezicht geven.

Je wilt een promotietraject starten; welke onderzoeken ga je doen?

We zijn bezig met een voorstel voor een promotiestudie over slangenecologie, maar het is nog niet zeker dat we hier ook daadwerkelijk de fondsen voor bij elkaar gaan krijgen. Momenteel is het heel moeilijk om een PhD-financiering rond te krijgen, maar dat houdt me niet tegen. In het voorstel voor dit onderzoek staat de rol van slangen in het ecosysteem centraal. We willen weten in welke mate slangen in staat zijn om knaagdierpopulaties te reguleren. Hiervoor zullen we enclosure-experimenten gaan uitvoeren in Zuid-Afrika, waarin we de knaagdierpopulaties in gebieden zonder slangen en gebieden met slangen met elkaar zullen vergelijken.

Als Masterstudent Ecology aan de Wageningen Universiteit, waar Sterrin afstudeert op slangenecologie, voert zij ook veel veldwerk uit. Hier met een Russische rattenslang. (Foto: Popko van der Molen)

Enclosures zijn omheinde gebieden waar bepaalde dieren, in dit geval slangen, worden buitengesloten. Op deze manier kun je experimenteel het effect van slangenpredatie testen. Daarnaast zal er veel wiskundig modelleren aan te pas komen om meer inzicht te krijgen in het gedrag van deze ecosystemen, iets wat ik geweldig vind om te doen.

Hoe zie je jouw toekomst voor je?

Er zijn twee dingen waar ik in de toekomst niet zonder zou kunnen: wetenschap en de verspreiding daarvan. Mijn droomcarrière zou daarom ook bestaan uit een combinatie van beide. Ik wil verder in het wetenschappelijk onderzoek en tegelijkertijd wil ik mijn passie voor reptielen blijven delen met een groter publiek. Ik zou het leuk vinden om aan een universiteit verbonden te blijven, omdat ik ook erg van lesgeven houd. De media-kant van mijn droom zal ik blijven uitvoeren via mijn social mediakanalen en ik hoop ook dat ik dit verder kan professionaliseren door bijvoorbeeld tv-programma's te maken.

Vertel eens waarom je graag werkt met heel gevaarlijke dieren?

Ten eerste zijn die dieren naar mijn mening niet zo gevaarlijk als de meeste mensen denken. Door kennis en ervaring kun je een heel groot deel van de gevaren wegnemen. In onervaren handen kunnen deze dieren natuurlijk wel gevaarlijk zijn. Ten tweede is het niet zo dat ik bewust graag met gevaarlijke dieren

werk. De dieren die ik heel gaaf vind zijn "toevallig" ook vaak giftig. Ik kies dieren die ik onderzoek of hanteer niet uit om hun giftigheid. Ik vind cobra's bijvoorbeeld heel interessant, omdat het relatief heel actieve slangen zijn. Daarnaast is gif 'an sich' natuurlijk wel heel interessant en vaak een mooi aanknopingspunt om mensen te enthousiasmeren, onder andere vanwege de medicinale potenties.

Heb je een favoriet herpetologisch boek?

Een goed boek dat ik onlangs heb ontdekt is "Snakes: Ecology and Conservation" door Mullin en Seigel. Het meeste onderzoek naar slangen is gericht op hun gif of taxonomie, terwijl ik mij aan het andere uiteinde van het biologische spectrum bevind, namelijk de ecologie. Dit boek sluit daar dus goed bij aan en is in die zin ook vrij zeldzaam. Verder vind ik het heel leuk dat er een hoofdstuk is gewijd aan het wiskundig modelleren van slangenpopulaties, iets waar ook mijn passie ligt. Een andere, moleculair gerichte, aanrader is "Venomous Reptiles and their Toxins" door onder andere Bryan Fry.

Tegen wie kijk je op op herpetologisch gebied?

Waar moet ik beginnen? Er zijn zoveel mensen naar wie ik opkijk om verschillende redenen. Bovenaan de lijst staat, vanwege zijn unieke kracht tot inspireren, Steve Irwin. Hoewel hij geen wetenschapper was, is het hem gelukt om miljoenen mensen te raken en met een andere blik naar reptielen te kijken. Op wetenschappelijk gebied: Wolfgang Wüster, Manjunatha Kini, Bryan Fry, Freek Vonk en Nick Casewell aan de moleculaire kant en John Willson aan de zwaar ondervertegen-woordigde ecologische kant. Willson heeft bijvoorbeeld een techniek ontwikkeld (IDEASS) waarmee je veel preciezer de populatiegrootte van slangen kunt bepalen. Dit was hoognodig, aangezien de gangbare manier (mark and recapture) niet geschikt is voor dieren met een verborgen levenswijze, zoals slangen.

Wat betekenen de Nederlandse soorten voor je?

Ondanks het lage aantal soorten dat ons kikkerlandje rijk is, zul je mij regelmatig buiten vinden op zoek naar slangen en andere leuke dieren. Ik geniet ervan om met mijn vader de natuur in te gaan en daarvoor rijden we naar alle uithoeken van het land. Ondanks mijn jaar in Australië, kan ik nog steeds vol bewondering een wandeling maken door de natuur in Nederland. Hoe meer je weet, hoe meer je ziet en hoe fascinerender alles wordt.

Sterrin hanteert voorzichtig een koningscobra. Ze deelt haar passie voor reptielen met het grote publiek via haar Facebookpagina Sterrin's Wild World en het geven van reptielenshows. (Foto: Amy Derksen)

Hoe zou je deze, in jouw optiek, het beste kunnen beschermen?

Ik vind dat een heel moeilijke vraag, omdat dit probleem ontzettend veel aspecten heeft, zowel wetenschappelijk, als sociaal en politiek. Het is nu eenmaal een feit dat je zonder geld niet ver komt (al mag dit nooit een excuus zijn om bij de pakken neer te gaan zitten) en daarom is het belangrijk om te investeren in een generatie die de waarde van natuurbescherming inziet. Daarom zijn mensen als Freek Vonk cruciaal in het beschermen van reptielen, omdat alle kinderen die nu de waarde van reptielen gaan inzien, later meer hun best zullen doen om de juiste keuzes te maken. De verspreiding van kennis, zoals RAVON doet, is hierin ook enorm belangrijk, omdat het gros van de mensen niet eens weet wat er zoal in Nederland leeft. Als je niet weet dat er iets te beschermen valt, doe je er ook niets voor. Dit is een houding die ik veel zie bij mensen: "Ach Nederland heeft toch helemaal geen natuur, daarom is natuurbescherming ook onzin". Ik zou die mensen zo graag eens meenemen en hen door een ecologische bril naar de natuur laten kijken (iets wat ik digitaal probeer te doen op mijn Facebookpagina), dan weet ik zeker dat veel van hen er een andere mening op na zouden houden.

Je bent jong. Hoe denk jij dat we meer jeugd gepassioneerd kunnen krijgen voor de herpetofauna?

Ik denk dat we een aardig eind op weg zijn met de jeugd, om eerlijk te zijn. Als ik op beurzen rondloop zie ik heel veel jonge mensen, en al mijn nichtjes en neefjes worden ook een stuk enthousiaster van reptielen dan bijvoorbeeld de generatie van mijn ouders. Desalniettemin denk ik dat het erg belangrijk is om aan te sluiten bij hun belevingswereld, die (helaas) behoorlijk gedigitaliseerd is. Social media kan hier dus een belangrijke rol in spelen. Om een paar voorbeelden te geven van de mogelijkheden: tegenwoordig bezitten de meeste kinderen wel een smartphone. Je zou dus een fotowedstrijd kunnen organiseren rond het thema reptielen en amfibieën. Verder zou je ook prijsvragen kunnen houden of give-aways. Filmpjes met een vast gezicht (dat aanspreekt bij de jeugd) werken vaak ook beter dan enkel posts met tekst en een foto.

Zelf maak je veel gebruik van sociale media. Hoe zie je dit in het huidige tijdperk?

Er zitten voor- en nadelen aan. Aan de ene kant geeft het me de mogelijkheid om veel mensen te bereiken en te enthousiasmeren. Aan de andere kant blijft de boodschap en relatie vaak oppervlakkig. Als ik een supergaaf wetenschappelijk artikel deel, haalt dat nog geen 1% van het bereik dat ik krijg als ik een foto post van een koningscobra en mijzelf. Soms is dat best moeilijk, maar ik zie ook in dat dit soort oppervlakkige posts vaak ertoe leiden dat mensen naar een show of college komen, waar ze dus weer enorm veel leren. Door aandacht te genereren kan ik wel mijn boodschap overbrengen en dat is waarvoor ik het doe.

Hoe kijk je tegen RAVON aan?

Ik vind dat RAVON zeer belangrijk werk verricht, wat naar mijn mening wel meer aandacht zou mogen ontvangen. Daarbij vind ik de combinatie van wetenschappelijk onderzoek en vrijwilligerswerk ook erg mooi, omdat op deze manier burgers bij natuurbescherming worden betrokken. Dit is cruciaal als je echt iets wilt bereiken.

Sterrin met Thorny Devil. (Foto: Charon van Bommel)

Wat zou jij voor RAVON of de Nederlandse herpetologie kunnen betekenen?

Ik maak niet zo graag reclame voor mezelf, maar wellicht zou ik iets kunnen betekenen in het kader van het wetenschappelijk onderzoek, als bijna afgestudeerd ecooloog. Daarnaast zou ik mee kunnen werken aan de bekendheid van RAVON, doordat ik inmiddels behoorlijk wat volgers op social media heb.

Wat zou je verder nog willen vertellen?

Voor mijn afstuderen ga ik een ontzettend gave stage doen bij Dr. Matt Shirley. Ik ga onderzoek doen naar de West-African slender snouted crocodile, een recent ontdekte krokodillosoort uit Ivoorkust, die ernstig bedreigd is. Naast het verzamelen van data (eindelijk mag ik in het wild krokodillen vangen!) ga ik een wiskundig model bouwen om hun verspreiding beter te kunnen voorspellen. Dit avontuur en het slangenonderzoek in Zuid-Afrika, zal ik allemaal vastleggen op mijn Facebookpagina Sterrin's Wild World. Ook zijn er weer een aantal Grote Reptielenshows, dus als je meer wilt leren over reptielen en ze van dichtbij wilt bekijken, ben je van harte welkom!

Summary

Graduation on snake ecology

Sterrin Smalbrugge studies Ecology (Msc.) at Wageningen University with a strong focus on snake ecology. She was a real fan of Steve Erwin a.k.a. "the Crocodile Hunter". On the day he died she made a promise to herself to continue his work (in her own way) which is showing the world how amazing and fascinating reptiles really are, despite their reputation. Sterrin now runs her own company: "Game of Reptiles". She gives lectures, shows and master classes with the aid of a large collection of venomous snakes throughout the country. She also is very active on social media with her Facebook page *Sterrin's Wild World*. With this interview she gives a sneak peak in her herpetological work, her future projects and academic research.

Pedro Janssen

jans.voll@gmail.com

